

חולות סמר – אין צורך לפגוע בהם יותר

נייר עמדה של סביבה בריאה בערבה – סבב"ע

התוכנית לחידוש החציבה בחולות סמר מיותרת. הדיונה היא אוצר טבע בעל ערך נופי ואקולוגי עולמי ומשטחה המקורי של נותר כיום רק שלישי. ארגון "סביבה בריאה בערבה" דורש למנוע הרס נוסף בתא שטח ייחודי זה ויוכיח במסמך זה כי ישנן חלופות מעשיות לאספקת החול למשק הבנייה באילת.

להלן נמנה את הטיעונים שהביאו את מינהל מקרקעי ישראל ומשרד התשתיות לקדם את התוכנית, ונבחן אותם אחד לאחד.

"אין מקור חול אחר לבנייה באילת"

- כיום מגיע החול לאילת משני מקורות מרכזיים: מחצבת חול ממישור רותם, ו"חול מחצבה" שמקורו במחצבות ס. נופי באילת. צריכת החול באילת וסביבתה עומדת על כ-65,000 טון בשנה. נתון זה אינו כולל את כמות החול ולבחון את התאמתו לבנייה. הערכות המומחים הם שניתן ממחצבת החצץ המופעלת על ידם. לטענת אנשי החברה, הם יכולים לספק את כל צורכי החול של העיר במחיר קרוב לעלות החול המובא ממישור רותם.
- על פי החלטתו של "צוות ליווי" שמונה על ידי הוועדה המחוזית לבניין ערים דרום, מינתה "צוות ליווי" מקצועי שקבע באוגוסט 2008, כי יש לבצע בדיקת עומק של חלקות א' וב', לאמוד את כמות החול ולבחון את התאמתו לבנייה. הערכות המומחים הם שניתן להוציא כ-2 מיליון טון חול מחפירה לעומק בחלקות אלה. המשרד להגנת הסביבה ומועצה אזורית חבל אילות החליטו לממן בדיקות מקיפות בשטח זה, כדי למנוע את ההרס בחלקות ג'-ה'. בינתיים, טרם הצטרפו המינהל ומשרד התשתיות ליוזמה זו.

"חול מחצבה מחולות סמר יוזיל את עלות הבניה בעיר אילת"

- עלות טון חול ממישור רותם היא כ-90 ש. על פי תנאי המכרז של מ"י, עלות טון חול מחולות סמר תהיה כ-35 ש, ולסכום זה יש להוסיף כ-20 ש לטון עלות הובלה. סה"כ עלות טון חול באילת תהיה כ-55 ש לטון.
- ההבדל, אם כן, בין אספקה ממישור רותם לבין הרס הדיונה הגדולה היחידה בערבה, עומד על 35 ש לטון (חיסכון של כ-40%).
- מרכיב עלות חול בעלות בניה נע בין 2% עד 3%.
- בהנחה שקבלני אילת יעבירו את כל החיסכון לקוני הבתים והדירות באילת, מחיר הרס הדיונה הוא חסכון של פחות מאחוז אחד בעלות הבניה.

"הובלת חול במשאיות על כביש 90 מהווה סכנה לציבור"

- הובלת חול במשאיות ממישור רותם בוודאי אינה רצויה מבחינה סביבתית. טיעוני מ"י ומשרד התשתיות בהתנגדם להמשך ההסדר הקיים נוגעים לסכנה בטיחותית בכביש הערבה מתנועת משאיות החול. למעשה מדובר בנפח תנועה מזערי.
- 65,000 טונות חול לבנייה מגיעים לאילת במשאיות. קיבולת משאית 40 טון חול. בחישוב שנתי מגיעות לעיר 1,625 משאיות. מדובר אם כן בכ-6 משאיות ליום. לשם השוואה, מספר המשאיות המובילות פוספטים לאילת ממפעלי ים המלח הוא כ-120 ביום, 36,000 משאיות בשנה. כמות החומצה הגופריתית שיצרכו מכרות תמנע (לפי נתוני חברת "ערבה מיינס") צפויה להגיע ל-300 אלף טון בשנה, כמעט פי 5 מכמות החול המדוברת.

"חולות סמר נחוץ לבניית כבישים ולחקלאות באזור"

- חול דיונה אינו משמש כמצע לכבישים.
- צורכי החקלאות לחול באזור הם כשני מיליון טון, אם לא יותר. בחלקות ג'-ה' יש לכל היותר כ-500 אלף טון חול. הדיונה אינה מהווה, אם כן, פתרון לדרישות החקלאות.
- נפח ערימות הטפל של מכרות תמנע כ-30 מיליון מ"ק. חומר הטפל יכול לשמש כמצע לכבישים ולפיתוח חקלאות. טרם הושלמו בדיקות ההתאמה של חומר זה לשימוש חקלאי. היחידה הסביבתית אילת אילות מקדמת ביצוע בדיקות אלה.